

Sociologförbundet har ordet

Sociologförbundets styrelse önskar genom en rad större förändringar förbättra situationen för sociologin i Sverige. Detta ligger helt i linje med förbundets första paragraf, ”Sveriges Sociologförbund har till uppgift: – att främja den vetenskapliga utvecklingen inom sociologin och dess tillämpningsområden, – att verka för en ökad förståelse hos myndigheter, organisationer och bland allmänheten för sociologin som samhällsvetenskap, – att stärka sociologers yrkesmedvetande och yrkesansvar.” Här presenteras förslaget huvuddrag i syfte att kunna föra en vidare diskussion, till vilken även medlemmar och framtida medlemmar inbjuds att delta.

Förslaget syftar till att koncentrera resurser inom svensk sociologi och därigenom höja statusen och kvaliteten inom utbildning och forskning. Tanken är att förbundet skall spela en drivande roll för att uppnå detta. De största förändringarna är att de individuella medlemsavgifterna sänks samtidigt som institutionellt medlemskap innebär att landets sociologiska institutioner (eller motsvarande) kommer att ingå som medlemmar men betala en mycket högre avgift än individer. Detta skulle resultera i en ekonomisk bas som är större än den nuvarande, vilket möjliggör utveckling av ämnet, att ett möte kan arrangeras med ett betydligt mer ambitiöst program som även inkluderar ämneskonferensen. Förslaget innebär totalt sett kostnadsbesparingar för deltagande sociologiinstitutioner i Sverige.

Varför vill vi genomföra denna förändring? I korthet handlar det om att stärka ämnet sociologi både inom och utom akademien. Sociologjämniet är inom det akademiska systemet delvis satt under press; det sönderfaller i olika specialområden och på vissa orter har ämnet uppgått i olika akademier och på andra är sociologer anställda i olika utbildningsprogram. I media och i det övriga offentliga livet borde sociologer kunna spela mera framträdande roller. Vi ser allmänt sett en försvagning av ämnet. För att stärka sociologin krävs att en samlade kraft. Sociologförbundet ämnar påta sig denna roll genom att generellt sett:

- ✓ Skapa en tydligare profilering av ämnet.
- ✓ Stärka existerande sociologiinstitutioner och sociologiska miljöer.
- ✓ Vara en resurs också för sociologer som inte arbetar på en ”sociologiinstitution”.
- ✓ Vara den katalyserande arenan och formen för kollektivt handlande för att förverkliga gemensamma mål för sociologer i Sverige.
- ✓ Erbjudna en naturlig arena för kontakt, ”uppväxt-” och ”karriärmiljö” från det en person börjar studera sociologi tills dess att hon emeriteras för att stärka banden mellan svenska sociologer.
- ✓ Skapa en naturlig mötesplats för ledande sociologer i Sverige.
- ✓ Koordinera forskning och utbildning.

För att uppnå konkreta förbättringar krävs handling. Därför föreslår vi en rad konkreta åtgärder som att:

- ✓ Utveckla en gemensam hemsida och en därtill hörande kollektiv resurs för sociologin i Sverige med exempelvis information om anställningar, vikariat, kurser, antagningar, kursanvisningar, litteraturlistor med mera.
- ✓ Vidareutveckla Sociologisk forskning med ett permanent redaktionsråd och med elektronisk publicering som ett organ för den svenska sociologin.
- ✓ Arrangera sociologidagarna, som föreslås bli det nya namnet på vad som idag heter "årsmötet" vartannat år istället för varje år, men under fler dagar än nu, med ett ambitiösare program, vilket gör det till en naturlig gravitationspunkt inom svensk sociologi.
- ✓ Låta medlemskap gälla för två år i taget.
- ✓ Skapa en framförhållning i planeringen så att platserna för flera framtida sociologidagar är bestämda i förväg samt att lokalisera dem på platser som är attraktiva.
- ✓ Integrera ämneskonferensen med sociologidagarna.
- ✓ Arrangera gemensamma forskarkurser, vilket minskar kostnaderna för de enskilda institutionerna. Dessa kurser kan höja kvaliteten på forskarutbildningarna i Sverige, samt möjliggöra utveckling och kontakter mellan personer från olika lärosäten.

Förbundet vill alltså verka för att resurser samlas som varje institution och varje enskild medlem kan ha nytta av. Detta är en omfattande förändring och kräver t.ex. att förbundets stadgar ändras. Finansieringen av detta kan ske av institutioner som bedriver grundutbildning i sociologi, eller liknande utbildningar med huvudsakligen sociologer som lärare. Dessa kan bli medlemmar för, förslagsvis, en kostnad om 15 000 SEK per år. Institutioner som bedriver forskarutbildning i sociologi, eller forskningsinstitut med en betydande andel sociologer kan bli medlemmar utan rösträtt för en kostnad om 10 000 SEK per år. För en universitetsinstitution handlar det således om 25 000 SEK per år. Den stora kostnaden för förslaget genomförande bärs alltså inte av den enskilde, då vi menar att den individuella medlemsavgiften bör sänkas, utan tas från de resurser som årligen tillförs sociologisverige. Det är i grunden de individuella medlemmarna som slutligen bestämmer hur resurserna skall användas. Kostnaden för förslaget på institutionsnivå ligger under vad det kostar att hålla personalen med gratis kaffe.

Den summa som institutionerna betalar avses användas till saker som minskar andra utgifter för institutionerna. Minskad kostnad för annonsering av kurser och studieprogram, minskade kostnader för att arrangera egna doktorandkurser är några möjliga sätt att effektivisera och sänka utgifterna för institutionerna. Förslaget bör således kunna leda till en ökad kvalitet och synlighet av sociologin, samt en ekonomisk nettovinst för institutionerna. En förhoppning är förstås att förändringen som föreslås bidrar till ökad studenttillströmning, mer forskningsmedel till sociologer och en långsiktigt bättre position för ämnet i samhället.

Vi hoppas att svenska sociologer vill delta i diskussionen om detta. Diskussionen

kan gärna föras innan vi träffas på årsmötet i Halmstad 11–12 mars, men självfallet hoppas vi också på en stor uppslutning på själva årsmöteskonferensen och inte minst det beslutande årsmötet.

Sociologförbundet genom vice ordförande Patrik Aspers